

Erkenning en uitbreiding werkingsgebied RL Schelde- Durme

Definitieve erkenning en uitbreiding werkingsgebied van het Regionaal Landschap Schelde-Durme

Datum van goedkeuring **13 september 2012**

Volgnummer **2012 | 55**

Coördinator **Sofie Ruysschaert**

Co-auteur **Ignace Decanq**

Mevrouw Marleen Evenepoel
Administrateur-generaal
Agentschap voor Natuur en Bos
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

Datum **13 september 2012**

Uw referentie **BL-GGB/RL RLSD/erk/12-06028/LS**

Onze referentie **02/L14/2012/768**

Betreft **Definitieve erkenning en uitbreiding werkingsgebied van het Regionaal Landschap Schelde-Durme**

Mevrouw de administrateur-generaal,

Op 25 juni 2012 ontving de Minaraad de adviesvraag betreffende de definitieve erkenning en de uitbreiding van het werkingsgebied van het Regionaal Landschap Schelde-Durme, op grond van art. 6, §1 in het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regels voor de voorlopige en definitieve erkenning van Regionale Landschappen ("Erkenningsbesluit"). Het advies dient binnen een termijn van 60 kalenderdagen na ontvangst van het dossier te worden overgemaakt aan het Agentschap voor Natuur en Bos, i.e. 25 augustus 2012. Er werd uitstel gevraagd tot de Raadszitting van 13 september 2012.

De Minaraad bracht op 4 februari 2009 advies uit over de aanvraag tot voorlopige erkenning van het regionaal landschap Schelde-Durme¹. De aanvraag werd toen positief beoordeeld. In het huidige advies, dat u hieronder kan terugvinden, zal nagegaan worden in welke mate eerder geformuleerde opmerkingen en aanbevelingen van de Minaraad opgevolgd werden.

1 Algemene opmerkingen

Algemeen stelt de Minaraad vast dat het erkenningsdossier van het regionaal landschap Schelde-Durme (RLSD) overzichtelijk is opgebouwd, met

¹ Minaraad, Advies van 4 februari 2009 over de aanvraag tot voorlopige erkenning van het regionaal landschap Schelde-Durme, 2009|06.

duidelijke toelichtingen die de conformiteit met de erkenningsvoorwaarden onderbouwen. Het regionaal landschap legt in de inleiding concreet het verband tussen de verschillende criteria in het Erkenningsbesluit en de respectievelijke hoofdstukken en bijlagen in het dossier, wat de overzichtelijkheid en de leesbaarheid significant bevordert.

2 Formele omkadering en bestuursorganen

Het RLSD bezit rechtspersoonlijkheid en werd op 6 juni 2009 bij Ministerieel besluit voorlopig erkend.

De algemene vergadering van het regionaal landschap telt in totaal 50 vaste stemgerechtigde leden, waarvan 16 leden van de provincie en/of gemeenten, 20 leden uit de natuur- en milieusector en 14 leden uit erkende landbouworganisaties (6) en organisaties ter bevordering van toerisme, recreatie (5) en erkende wildbeheereenheden (3). Daarnaast zijn er nog 5 toegetreden leden en 23 ambtshalve leden met een adviserende stem.

De Minaraad stelt vast dat de algemene vergadering van het regionaal landschap is samengesteld conform het Erkenningsbesluit (art. 4, §2). Het aantal effectieve stemgerechtigde leden is min of meer vergelijkbaar met het gemiddelde (47) en de mediaan (48) van de andere reeds (voorlopig) erkende RL in 2009 en 2010. De verhouding van de drie deelgroepen is grotendeels evenwichtig te noemen. In navolging van eerdere adviezen vraagt de Raad om er algemeen voldoende over te waken dat de samenstelling evenwichtig blijft, zodat de praktische werking en de inspraak- en taakverdeling van het regionaal landschap niet in het gedrang komen.

De Minaraad stelt vast dat de samenstelling van de raad van bestuur conform is aan art. 4, §3 van het Erkenningsbesluit: minstens 1/3 bestaat uit vertegenwoordigers van de provincie en gemeenten/steden (17) en minstens 1/3 uit vertegenwoordigers van de milieu- en natuurverenigingen (14).

De algemene vergadering en de raad van bestuur kwamen in de periode van de voorlopige erkenning respectievelijk vier keer (1 per jaar) en veertien keer (elk jaar vier tot vijf maal) samen. Dit komt overeen met de meeste van de andere reeds (voorlopig) erkende regionale landschappen in 2009 en 2010. De verslagen van de vergaderingen werden als bijlage bij het dossier gevoegd. Handgetekende aanwezigheidslijsten ontbreken echter.

Het RLSD meldt in haar dossier dat het momenteel bezig is met de oprichting van een dagelijks bestuur om de dagelijkse werking van het regionaal

landschap beter te kunnen opvolgen. Dit gebeurt in antwoord op het advies van de Minaraad van 2010² en een brief van de bevoegde minister³. In afwachting van de statutaire oprichting van het dagelijks bestuur, werd een voorlopige kleinere stuurgroep opgericht. De Minaraad staat hier positief tegenover en vraagt om snel werk te maken van volwaardige activiteiten van het dagelijks bestuur.

In analogie met eerdere adviezen, stelt de Minaraad vast dat bosgroepen (evenals landeigenaars) niet als lid opgenomen zijn in de bestuursorganen van het regionaal landschap. Het regionaal landschap vermeldt kort in haar erkenningsdossier dat er met de bosgroepen afgestemd en samengewerkt wordt in kader van (mogelijke) gemeenschappelijke projecten. De Minaraad beveelt aan om deze samenwerking in de toekomst verder uit te bouwen, gezien bosgroepen (evenals landeigenaars) belangrijke partners zijn in de open ruimte. Net zoals de andere leden van het regionaal landschap, kunnen ze een constructieve bijdrage leveren aan de goede werking van regionale landschappen, gezien er heel wat mogelijkheden zijn tot projectmatige en organisatorische samenwerking.

3 Werkingsgebied en uitbreiding

Het werkingsgebied van het RLSD omvat volgens het erkenningsdossier 15 aaneengesloten gemeenten met een totale oppervlakte van 48.153 ha. Het strekt zich uit over de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen, waardoor RLSD het enige provincie-overschrijdend RL is in het Vlaamse Gewest.

Het werkingsgebied behelst bijna het volledige door zoetwater beïnvloede deel van het Schelde-estuarium en vormt dan ook een landschappelijk samenhangend geheel, dat zich geografisch onderscheidt van de omgevende streken. Het dossier beschrijft de typische cultuurhistorische en natuurwaarden van het gebied, alsook de goede mogelijkheden voor natuurontwikkeling en natuurgerichte recreatie en toerisme. Hiermee voldoet het werkingsgebied als geheel aan de formele en inhoudelijke vereisten van het Erkenningsbesluit.

Sinds de voorlopige erkenning van het RLSD in 2009 hebben er zich zes bijkomende gemeenten bij het regionaal landschap aangesloten. Het regionaal landschap vraagt dan ook een uitbreiding van haar werkingsgebied met deze gemeenten, zodat al de instrumenten, die ter beschikking staan van een erkend regionaal landschap, ook daar ingezet kunnen worden. De

² Advies Minaraad van 2 september 2010 aangaande de 'evaluatie van de werking van de Regionale Landschappen in 2009' (2010|42)

³ Zie ingediend erkenningsdossier, p. 85

Minaraad stelt vast dat het regionaal landschap in haar erkenningsdossier de nieuw aangesloten gemeenten automatisch heeft meegenomen in de beschrijvingen. Er wordt dus niet specifiek afzonderlijk ingegaan op de aangevraagde uitbreiding. Een duidelijke motivatie ter ondersteuning voor de toetreding van de gemeenten ontbreekt dan ook als dusdanig. In het dossier wordt evenmin een inschatting gegeven van de projectmatige, organisatorische en financiële impact van de uitbreiding van het werkingsgebied. Het is dan ook onduidelijk hoe het regionaal landschap geanticipeerd heeft op een mogelijke impact.

Verwijzend naar het Witboek Interne Staatshervorming, waarin op korte termijn een overheveling van de Regionale Landschappen naar het bestuursniveau van de provincie voorzien wordt, vraagt de Raad zich af of het opportuun is een verdere uitbreiding van het RL naar de provincie Antwerpen goed te keuren. Een dergelijke uitbreiding zou een overheveling immers administratief kunnen bemoeilijken en problemen qua aansturing met zich kunnen meebrengen.

Door het gebrek aan ondersteunende informatie wenst de Minaraad zich niet specifiek uit te spreken over de aangevraagde uitbreiding. Zoals hierboven reeds aangegeven, wenst de Raad wel te melden dat het werkingsgebied als geheel blijft voldoen aan de voorwaarden van het Erkenningsbesluit.

4 Activiteitenoverzicht

De Minaraad stelt vast dat het RLSD sinds haar oprichting en voorlopige erkenning 32 acties uitgevoerd heeft binnen vier categorieën, die aansluiten bij de voorgeschreven taakinvulling in het Erkenningsbesluit: (1) natuurbehoud en kleine landschapselementen (14 acties); (2) landschapszorg en streekeigen karakter (7); (3) recreatief medegebruik en natuurrecreatie (4); en (4) natuureducatie en -sensibilisatie (12). Het regionaal landschap sluit met deze acties in belangrijke mate aan bij de activiteitenwerking van de andere regionale landschappen⁴.

Het regionaal landschap heeft een belangrijke faciliterende en initiërende rol gespeeld om de doelgroepen en het brede publiek actief te betrekken bij al haar projecten. Het regionaal landschap heeft ook ingespeeld op de bijkomende instrumenten die op Vlaams niveau werden uitgewerkt voor regionale landschappen: het personeelsbestand werd uitgebreid met een bedrijfsplanner.

⁴ Minaraad, 19 januari 2012, advies aangaande de evaluatie van de werking van de Regionale Landschappen in 2010 (2012|04)

De Minaraad benadrukt dat het regionaal landschap haar gebiedsgerichte en thematische activiteiten op gestructureerde wijze verder moet uitbouwen. Het is hierbij belangrijk om te werken vanuit concreet meetbare doelen en indicatoren voor strategisch bepaalde prioritaire acties en gebieden. Hierbij moet men blijven waken over het evenwicht en de link tussen acties. In het dossier wordt aangegeven dat veel reeds opgestarte activiteiten ook in de toekomst verder uitgebouwd en opgevolgd zullen worden, naast de opstart van nieuwe initiatieven in samenwerking met de doelgroepen. Dit werd opgenomen in de krachtlijnen en de meerjarenplanning voor de komende periode van definitieve erkenning, hetgeen de Minaraad in navolging van eerdere adviezen, positief beoordeelt.

De Minaraad stelt vast dat het RLSD voldoet aan de voorwaarden van het Erkenningsbesluit inzake verplichte activiteiten (landschapskrant, vormingsactiviteiten en publieksactiviteiten).

5 Financiën

Het aanvraagdossier voor definitieve erkenning bevat een financiële terug- en vooruitblik, die een overzicht geven van de (voorziena) inkomsten en uitgaven van de voorlopige en definitieve erkenningsperiodes. Er werd ook een analyse opgenomen van de sterktes, zwaktes, kansen en trends.

De Minaraad wijst hierbij op het belang van het goed voorbereiden en uitwerken van de financiële planning. Het is hierbij noodzakelijk om creatief te blijven zoeken naar oplossingen om bij minder middelen toch de vooropgestelde resultaten te kunnen neerzetten en een goede continuïteit van de werking te garanderen. Een verhoogde samenwerking met partners, hetgeen nu reeds een sterk punt is van het regionaal landschap, kan belangrijke mogelijkheden scheppen om extra financiering aan te trekken .

Om een goede werking van regionale landschappen als samenwerkingsinstrument in stand te houden, zal de financiering van het instrument vermoedelijk algemeen herbekeken moeten worden. Besprekingen hieromtrent zullen moeten gebeuren in het kader van de principiële beslissingen in het Witboek.

6 Conclusie

Aansluitend bij hoger genoemde bemerkingen adviseert de Minaraad positief over de aanvraag tot definitieve erkenning van het regionaal landschap Schelde-Durme. De Raad wenst zich echter niet specifiek uit te spreken over de aangevraagde uitbreiding van het werkingsgebied.

De Minaraad wenst ten slotte nog de aandacht te vestigen op het feit dat dit regionaal landschap het enige provincie-overschrijdende werkingsgebied van Vlaanderen heeft. De Raad vraagt zich af welke implicaties dit zal hebben op de werking als het instrument van regionale landschappen naar het provinciale niveau overgeheveld zal worden bij de interne staatsherforming. De Minaraad beveelt aan dat het beleid zich daar terdege op voorbereidt en benadrukt in dit kader het belang van het behoud van een Vlaams kader⁵.

Het advies werd unaniem goedgekeurd.

Hoogachtend,

Walter Roggeman

Voorzitter

⁵ Zie ook advies van Minaraad van 21 juni 2012 over de toekomstige werking van RL in de context van de interne staatsherforming (2012|40)